

Miksi suositlemme Niilo Mäki Instituutin kehittämää luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmiä luokille 1–8?

Asiantuntemus tutkimusperustaisten menetelmien kehittämisessä

- Niilo Mäki Instituutissa on tehty pitkäjänteisesti tutkimus- ja kehittämistyötä lukivaikeuksien arvioinnin ja lukitaitojen tukemisen parissa yhteistyössä eri yliopistojen kanssa. Instituutissa on sekä sisällöllistä että teknistä asiantuntemusta arviointimenetelmien tutkimusperustaiseen kehittämiseen, levittämiseen ja päivittämiseen. Esimerkkejä aiemmin kehitetyistä välineistä ovat LukiMat-palvelun sisältämät tuen tarpeen tunnistamisen, yksilöllisen arvioinnin ja oppimisen seurannan välineet (lukimat.fi), yläkoulun DigiLukiseula (Niskakoski ym., 2021) ja nuorten ja nuorten aikuisten arviointiin käytetyt ryhmä- ja yksilötason menetelmät (Holopainen ym., 2004; Nevala ym. 2006; Paananen ym. 2019).
- Nyt kehitteillä olevan välineistön suunnitteluun ja rakentamiseen on osallistunut huippuasiantuntijoita kasvatustieteen, erityispedagogiikan, psykologian, kielitieteen, psykometriikan, tilastotieteen ja tietotekniikan aloilta. Välineistöä ylläpidetään ja kehitetään edelleen perustuen uusimpaan tietämykseen ja kehittäjiltä saatuun palautteeseen.
- Sekä ala- että yläkoulun tehtävien normitusta varten on tehty alueellisesti kattava satunnaisotanta, normitukseen on osallistunut 350 koulua eri puolilta Suomea. Osallistujista on kerätty kattavasti taustatietoja, joiden perusteella otannan edustavuus voidaan varmistaa.
- Tehtävien luotettavuus on varmistettu huolellisen validoinnin avulla.

Kattava sisältö, joka on rakennettu tutkittavien kehitystaso huomioiden

- Tehtävät perustuvat ajantasaiseen tutkimustietoon lukitaitojen kehittymisestä ja lukivaikeuksien ilmenemisestä suomen kielessä. Välineistössä on huomioitu kattavasti ne lukemisen ja kirjoittamisen osa-alueet, joiden on havaittu kuvaavan lukivaikeutta kielessämme: lukusujuvuus, oikeinkirjoitus sekä luetun ymmärtäminen. Lisäksi paketti sisältää alakoulussa välineen peruslaskutaidon tuen tarpeen tunnistamiseen.
- Tehtävien sisällöt on rakennettu ikätason mukaisesti. Luokille 1 ja 2 on omat sisältönsä, luokille 3–4, 5–6 ja 7–9 omansa noudatellen opetussuunnitelman ja lasten kehitystason mukaisia tehtävä- ja asiasisältöjä. Tehtävien kehittämistyö on tehty huolellisesti, esitutkimukset on tehty kattavilla aineistoilla kullekin ikäryhmälle erikseen yhteistyössä käyttäjien kanssa.
- Kattavassa arvioinnissa huomioidaan sekä ryhmätason seulonnan että yksilöllisen arvioinnin ja tuen suunnittelun ja seurannan tasot. Alakoulun arviointivälineistö sisältää kaikki nämä tasot, jotka täydentävät ja tukevat toisiaan. Esimerkiksi sähköisen seulan tuloksia voi tarkastella osiotasolla myös yksilöllisesti ja saada laadullista tietoa oppijan osaamisesta ja osaamispuutteista.

Käytettävyys

- Saadun palautteen mukaan välineet ovat helppokäyttöisiä ja niiden tulokset ymmärrettäviä. Menetelmän käyttöönotto ei edellytä laajaa teknistä osaamista. Sähköisten välineiden käyttöön tarjotaan henkilökohtaista käyttäjätukea joka arkipäivä ja käyttäjäkoulutusta. Koulutus sisältää tietoa myös arviointitulosten tulkinnasta ja tuen suunnittelusta.
- Ryhmätason arviointi vie vain yhden oppitunnin ja seulontatehtävien palaute on opettajan käytössä heti arviointitulosten jälkeen. Tehtäväkohtaiset pistemäärät on suhteutettu normiaineistoon persentiiliarvoja käyttäen. Palautteen avulla opettaja löytää nopeasti ne oppilaat, joiden suoriutumista on tarkasteltava tarkemmin ja jotka todennäköisesti tarvitsevat tukea lukipulmiin. Yläkoulussa oppilaat vastaavat myös Opintoihin liittyvään kyselyyn, joka tarjoaa arvokasta lisätietoa oppilaan taustasta, tuen tarpeesta, saadusta tuesta ja niistä vaikeuksista, joita oppilas kokee lukemisen ja kirjoittamisen osalta.
- Sähköiset tuen tarpeen tunnistamisen välineet tarjotaan lisenssiperiaatteella, jolloin kustannukset rakentuvat todellisen käyttäjämäärän mukaan. Säätäneet lisenssit ovat käytettävissä seuraavina vuosina.
- Laitteistotuki laajenee lähitulevaisuudessa koskemaan myös tabletteja.